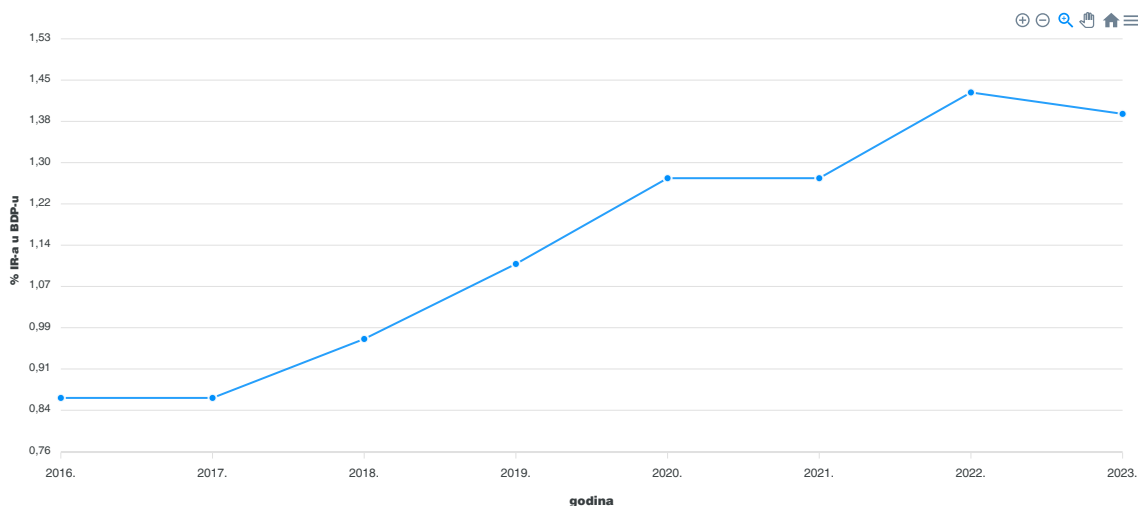

ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ U 2023. – revidirani podaci

Udio izdataka za istraživanje i razvoj (IR) u BDP-u u 2023. iznosio je **1,39%**.

G-1. UDIO IZDATAKA ZA ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ U BDP-u

U Republici Hrvatskoj u 2023. na istraživačko-razvojnu djelatnost utrošena je **1,1 milijarda eura**, što je za 12,8% više u odnosu na prethodnu godinu. Od ukupnih sredstava za IR, najviše je utrošeno u poslovnom sektoru, 54,7%. Slijedi visoko obrazovanje s 28,0%, dok je najmanje sredstava utrošeno u državnome i privatnome neprofitnom sektoru, 17,3%.

Najveći dio izdataka za IR odnosi se na troškove rada i troškove naknada zaposlenima, 56,1%. Ostali tekući troškovi čine 31,3% ukupnih izdataka, a samo 12,5% odnosi se na kapitalne izdatke.

1. OSNOVNI POKAZATELJI DJELATNOSTI IR-a U 2023.

	Bruto domaći izdaci, euri	Ukupno zaposleni na IR-u (broj osoba)	Od toga			Ukupno zaposleni na IR-u (FTE)	Od toga			Broj jedinica
			žene	istraživači	doktori znanosti		žene	istraživači	doktori znanosti	
Sektori – ukupno	1 081 917 926	28 059	13 289	17 013	11 500	16 663,6	7 640,2	9 523,7	5 800,6	651
Poslovni sektor	591 411 915	9 655	3 008	3 080	408	7 200,9	2 371,8	2 464,0	318,4	469
Državni i privatni neprofitni sektor	187 490 240	5 109	2 996	3 324	2 829	3 529,5	2 072,9	2 223,5	1 884,5	75
Visoko obrazovanje	303 015 771	13 295	7 285	10 609	8 263	5 933,2	3 195,5	4 836,2	3 597,7	107

2. BRUTO DOMAĆI IZDACI ZA IR PREMA SEKTORIMA I VRSTAMA IZDATAKA U 2023.

euri

	Bruto domaći izdaci	Kapitalni izdaci	Tekući izdaci		
			ukupno	troškovi rada i troškovi naknada zaposlenima	ostali tekući troškovi
Sektori – ukupno	1 081 917 926	135 484 252	946 433 674	607 256 472	339 177 202
Poslovni sektor	591 411 915	61 980 617	529 431 298	268 193 103	261 238 195
Državni i privatni neprofitni sektor	187 490 240	32 561 088	154 929 152	119 427 434	35 501 718
Visoko obrazovanje	303 015 771	40 942 547	262 073 224	219 635 935	42 437 289

3. IZDACI ZA IR U POSLOVNOM SEKTORU, UKUPNO ZAPOSLENI I ISTRAŽIVAČI IZRAŽENI EKIVALENTOM PUNE ZAPOSLENOSTI (FTE-om) PREMA VELIČINI PODUZEĆA U 2023.

	Izdaci za istraživanje i razvoj, euri	Ukupno zaposleni na IR-u	Istraživači
Poslovni sektor – ukupno	591 411 915	7 200,9	2 464,0
do 9	17 979 855	347,4	217,4
10 – 49	58 825 353	973,9	400,9
50 – 249	109 826 774	2 379,7	724,3
250 – 499	35 895 551	556,5	401,1
500 i više	368 884 382	2 943,4	720,3

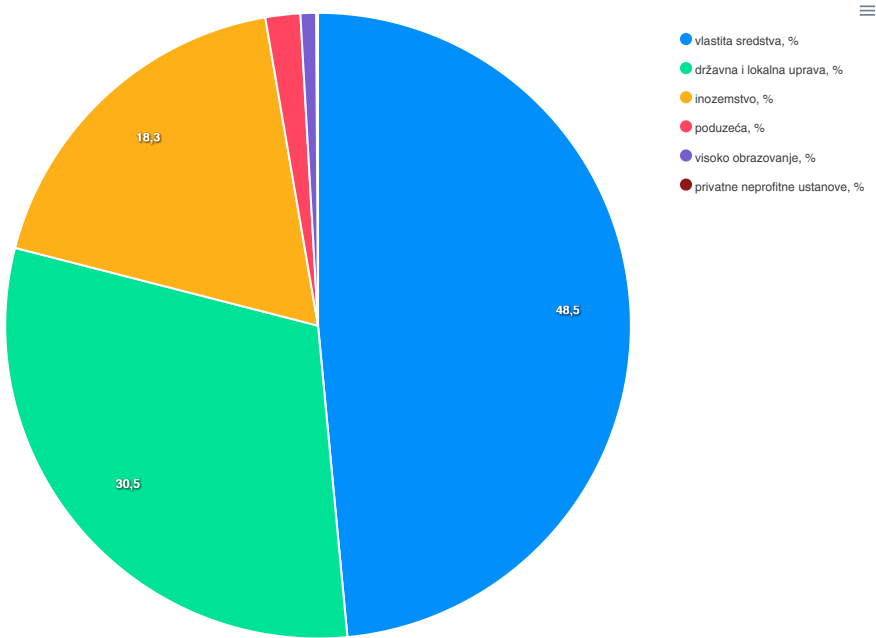
Ako promatramo izvore sredstava za IR za sektore ukupno, najveći dio financirale su jedinice vlastitim sredstvima, 48,5%, a slijedi izvor državna i lokalna uprava s 30,5%. Detaljnija analiza po sektorima pokazuje da poduzeća većinom (79,3%) financiraju IR vlastitim sredstvima, dok državni i privatni neprofitni sektor (59,2%) te visoko obrazovanje (69,4%) većinom financiraju državna i lokalna uprava.

4. IZVORI SREDSTAVA ZA IR U 2023.

eur

	Ukupno	Vlastita sredstva	Državna i lokalna uprava	Poduzeća	Visoko obrazovanje	Privatne neprofitne institucije	Inozemstvo
Sektori – ukupno	1 081 917 926	525 634 289	329 821 245	19 575 838	8 560 016	543 888	197 782 650
Postotak	100,0	48,5	30,5	1,8	0,8	0,1	18,3
Poslovni sektor	591 411 915	468 685 701	8 526 111	6 589 722	481 441	25 958	107 102 982
Postotak	100,0	79,3	1,4	1,1	0,1	0,0	18,1
Državni i privatni neprofitni sektor	187 490 240	31 616 730	111 089 962	5 915 284	908 213	420 238	37 539 813
Postotak	100,0	16,9	59,2	3,2	0,5	0,2	20,0
Visoko obrazovanje	303 015 771	25 331 858	210 205 172	7 070 832	7 170 362	97 692	53 139 855
Postotak	100,0	8,4	69,4	2,3	2,4	0,0	17,5

G-2. IZVORI SREDSTAVA ZA ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ U 2023.

Ukupno zaposlenih na IR-u u 2023. bilo je 28 059, što je za 0,6% manje u odnosu na prethodnu godinu. Od ukupnog broja zaposlenih, 13 289 (47,4%) bile su žene.

Djelatnošću IR-a većinom su se bavili zaposlenici jedinica koje provode IR, njih 95,3%, dok je 4,7% od ukupno zaposlenih bilo angažirano na temelju ugovora o djelu ili autorskog ugovora. Udio istraživača u ukupnom broju zaposlenih bio je 60,6% (među njima je bilo 49,1% žena). Među istraživačima je bilo 65,1% doktora znanosti (udio žena među istraživačima s doktoratom bio je 51,8%).

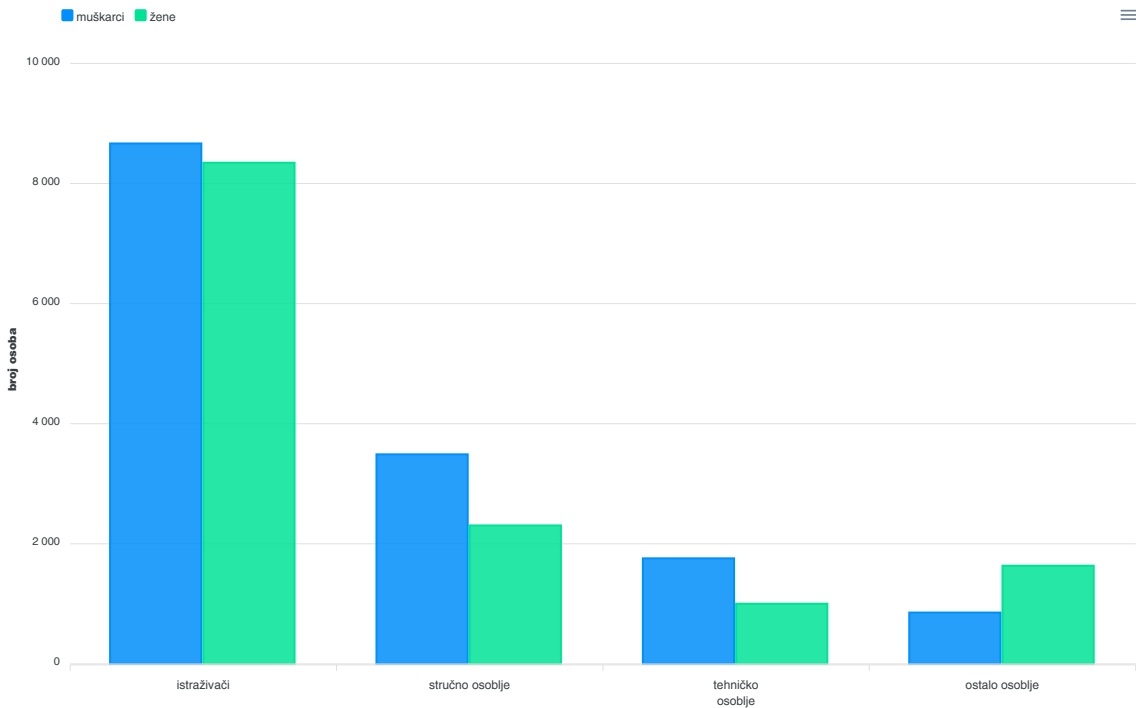
IR rad može biti osnovna djelatnost zaposlenih ili njihova dodatna djelatnost koju ne obavljaju u punome radnom vremenu. Kako bi se realno prikazao stvarni angažman zaposlenih na IR-u, prema normama međunarodne statistike upotrebljava se ekvivalent pune zaposlenosti (FTE), koji se smatra glavnim pokazateljem o zaposlenima na IR-u za međunarodne usporedbe.

Izraženo ekvivalentom pune zaposlenosti, u 2023. na IR-u je ukupno bilo zaposleno 16 663,6 čovjek-godina (tj. osoba koje na IR-u rade u punome radnom vremenu), a od toga je bilo 45,8% žena. Istraživača izraženih FTE-om bilo je 9 523,7.

5. ZAPOSLENI NA IR-u PREMA VRSTI ZAPOSLENOSTI, SEKTORIMA, ZANIMANJU NA IR-u I SPOLU U 2023.

	Ukupno		Istraživači		Stručno osoblje		Tehničko osoblje		Ostalo osoblje	
	svega	žene	svega	žene	svega	žene	svega	žene	svega	žene
Broj osoba										
Ukupno zaposleni na istraživanju i razvoju	28 059	13 289	17 013	8 346	5 796	2 306	2 760	1 002	2 490	1 635
Poslovni sektor	9 655	3 008	3 080	974	3 936	1 201	1 781	472	858	361
Državni i privatni neprofitni sektor	5 109	2 996	3 324	1 883	881	558	398	205	506	350
Visoko obrazovanje	13 295	7 285	10 609	5 489	979	547	581	325	1 126	924
Zaposleni na temelju ugovora o radu	26 733	12 704	16 191	7 992	5 557	2 200	2 559	917	2 426	1 595
Poslovni sektor	9 458	2 955	3 012	959	3 913	1 199	1 680	439	853	358
Državni i privatni neprofitni sektor	4 592	2 768	3 017	1 763	759	499	366	190	450	316
Visoko obrazovanje	12 683	6 981	10 162	5 270	885	502	513	288	1 123	921
Angažirani na temelju ugovora o djelu ili autorskog ugovora	1 326	585	822	354	239	106	201	85	64	40
Poslovni sektor	197	53	68	15	23	2	101	33	5	3
Državni i privatni neprofitni sektor	517	228	307	120	122	59	32	15	56	34
Visoko obrazovanje	612	304	447	219	94	45	68	37	3	3
Ekvivalent pune zaposlenosti (FTE)										
Ukupno zaposleni na istraživanju i razvoju	16 663,6	7 640,2	9 523,7	4 610,8	4 190,5	1 605,9	1 641,1	594,8	1 308,3	828,7
Poslovni sektor	7 200,9	2 371,8	2 464,0	811,8	3 073,8	996,1	1 148,4	335,0	514,7	228,9
Državni i privatni neprofitni sektor	3 529,5	2 072,9	2 223,5	1 284,3	609,7	369,6	288,5	138,2	407,8	280,8
Visoko obrazovanje	5 933,2	3 195,5	4 836,2	2 514,7	507,0	240,2	204,2	121,6	385,8	319,0
Zaposleni na temelju ugovora o radu	16 186,0	7 436,4	9 226,8	4 487,5	4 103,4	1 575,1	1 586,1	569,7	1 269,7	804,1
Poslovni sektor	7 137,8	2 358,2	2 436,6	807,4	3 064,5	995,0	1 125,7	329,0	511,0	226,8
Državni i privatni neprofitni sektor	3 317,3	1 981,5	2 111,9	1 242,4	557,6	349,9	274,3	130,3	373,5	258,9
Visoko obrazovanje	5 730,9	3 096,7	4 678,3	2 437,7	481,3	230,2	186,1	110,4	385,2	318,4
Angažirani na temelju ugovora o djelu ili autorskog ugovora	477,6	203,8	296,9	123,3	87,1	30,8	55,0	25,1	38,6	24,6
Poslovni sektor	63,1	13,6	27,4	4,4	9,3	1,1	22,7	6,0	3,7	2,1
Državni i privatni neprofitni sektor	212,2	91,4	111,6	41,9	52,1	19,7	14,2	7,9	34,3	21,9
Visoko obrazovanje	202,3	98,8	157,9	77,0	25,7	10,0	18,1	11,2	0,6	0,6

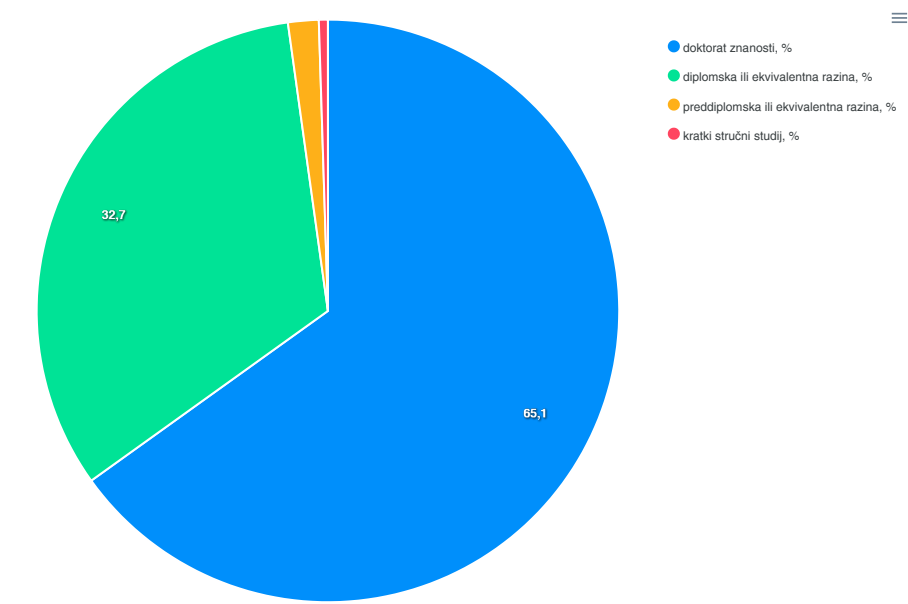
G-3. UKUPNO ZAPOSLENI NA ISTRAŽIVANJU I RAZVOJU PREMA ZANIMANJU NA IR-u I SPOLU, BROJ OSOBA U 2023.

6. ISTRAŽIVAČI PREMA VRSTI ZAPOSLENOSTI, SEKTORIMA, POSTIGNUTOM OBRAZOVANJU I SPOLU U 2023.

	Ukupno		Istraživači prema postignutom obrazovanju							
			doktorat znanosti		diplomska ili ekvivalentna razina		preddiplomska ili ekvivalentna razina		kratki stručni studij	
	svega	žene	svega	žene	svega	žene	svega	žene	svega	žene
Broj osoba										
Istraživači – ukupno	17 013	8 346	11 076	5 741	5 567	2 527	280	63	90	15
Poslovni sektor	3 080	974	350	139	2 379	767	261	53	90	15
Državni i privatni neprofitni sektor	3 324	1 883	2 658	1 472	664	411	2	-	-	-
Visoko obrazovanje	10 609	5 489	8 068	4 130	2 524	1 349	17	10	-	-
Zaposleni na temelju ugovora o radu	16 191	7 992	10 483	5 473	5 341	2 442	278	62	89	15
Poslovni sektor	3 012	959	306	133	2 358	759	259	52	89	15
Državni i privatni neprofitni sektor	3 017	1 763	2 440	1 373	575	390	2	-	-	-
Visoko obrazovanje	10 162	5 270	7 737	3 967	2 408	1 293	17	10	-	-
Angažirani na temelju ugovora o djelu ili autorskog ugovora	822	354	593	268	226	85	2	1	1	-
Poslovni sektor	68	15	44	6	21	8	2	1	1	-
Državni i privatni neprofitni sektor	307	120	218	99	89	21	-	-	-	-
Visoko obrazovanje	447	219	331	163	116	56	-	-	-	-
Ekvivalent pune zaposlenosti (FTE)										
Istraživači – ukupno	9 523,7	4 610,8	5 563,4	2 942,3	3 669,4	1 615,3	219,0	41,8	71,9	11,4
Poslovni sektor	2 464,0	811,8	273,9	119,8	1 905,5	641,8	212,7	38,8	71,9	11,4
Državni i privatni neprofitni sektor	2 223,5	1 284,3	1 782,0	1 005,1	440,3	279,2	1,2	-	-	-
Visoko obrazovanje	4 836,2	2 514,7	3 507,5	1 817,4	1 323,6	694,3	5,1	3,0	-	-
Zaposleni na temelju ugovora o radu	9 226,8	4 487,5	5 352,5	2 846,6	3 584,4	1 587,8	218,8	41,7	71,1	11,4
Poslovni sektor	2 436,6	807,4	260,5	118,3	1 892,5	639,0	212,5	38,7	71,1	11,4
Državni i privatni neprofitni sektor	2 111,9	1 242,4	1 695,7	966,4	415,0	276,0	1,2	-	-	-
Visoko obrazovanje	4 678,3	2 437,7	3 396,3	1 761,9	1 276,9	672,8	5,1	3,0	-	-
Angažirani na temelju ugovora o djelu ili autorskog ugovora	296,9	123,3	210,9	95,7	85,0	27,5	0,2	0,1	0,8	-
Poslovni sektor	27,4	4,4	13,4	1,5	13,0	2,8	0,2	0,1	0,8	-
Državni i privatni neprofitni sektor	111,6	41,9	86,3	38,7	25,3	3,2	-	-	-	-
Visoko obrazovanje	157,9	77,0	111,2	55,5	46,7	21,5	-	-	-	-

G-4. ISTRAŽIVAČI PREMA POSTIGNUTOM OBRAZOVANJU, BROJ OSOBA U 2023.

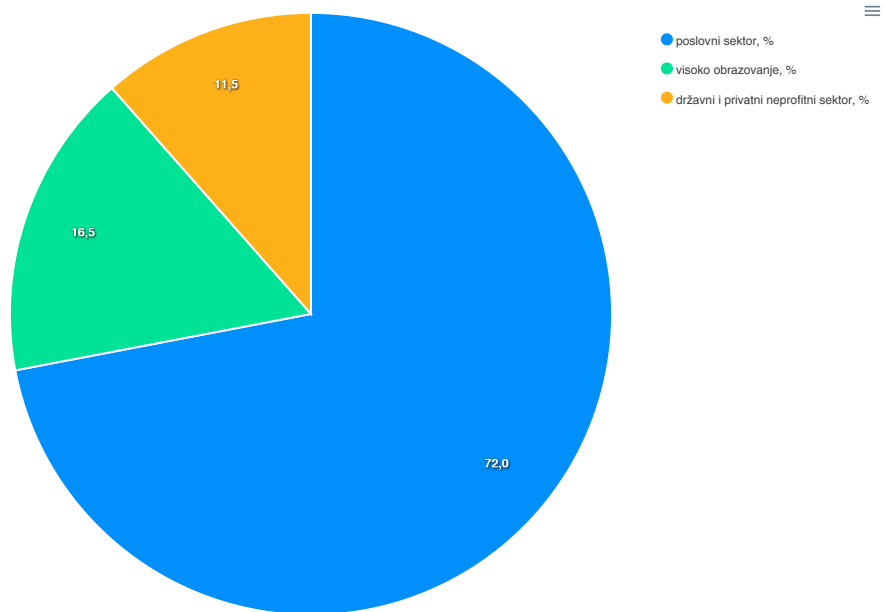

U sektorskoj raspodjeli, od 651 promatrane jedinice, poslovnom sektoru pripada 469 jedinica, državnome i privatnome neprofitnom sektoru pripada 75 jedinica, a visokom obrazovanju pripada 107 jedinica.

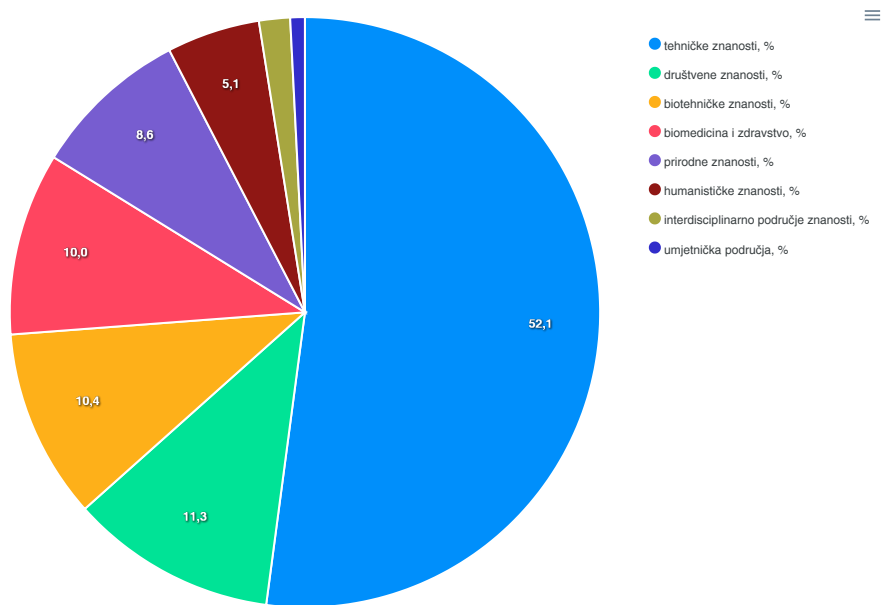
7. JEDINICE KOJE SE BAVE IR-om PREMA SEKTORIMA I PODRUČJIMA ZNANOSTI U 2023.

	Ukupno	Poslovni sektor	Državni i privatni neprofitni sektor	Visoko obrazovanje
Ukupno	651	469	75	107
Prirodne znanosti	56	32	13	11
Tehničke znanosti	339	308	4	27
Biomedicina i zdravstvo	65	28	24	13
Biotehničke znanosti	68	54	6	8
Društvene znanosti	74	36	11	27
Humanističke znanosti	33	6	17	10
Interdisciplinarno područje znanosti	11	5	-	6
Umjetnička područja	5	-	-	5

G-5. JEDINICE (PODUZEĆA I USTANOVE) KOJE SE BAVE ISTRAŽIVANJEM I RAZVOJEM PREMA SEKTORIMA U 2023.

G-6. JEDINICE (PODUZEĆA I USTANOVE) KOJE SE BAVE ISTRAŽIVANJEM I RAZVOJEM PREMA PODRUČJIMA ZNANOSTI U 2023.

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Svrha istraživanja

Svrha istraživanja Istraživanje i razvoj jest praćenje djelatnosti IR-a u Republici Hrvatskoj. Istraživanje se provodi svake godine radi prikupljanja i objavljivanja podataka o zaposlenima koji se bave IR-om, izdacima i izvorima sredstava za IR i o rezultatima aktivnosti IR-a. Rezultati istraživanja omogućuju mjerenje djelatnosti IR-a u Republici Hrvatskoj te su dio podloge za donošenje nacionalne politike o djelatnosti IR-a i praćenje njezine provedbe. Također predstavljaju službene podatke o djelatnosti IR-a u Republici Hrvatskoj koji se objavljuju u domaćim i međunarodnim publikacijama i bazama podataka. Osim kontinuiranog praćenja aktivnosti IR-a, istraživanje je važno i za obračun BDP-a.

Istraživanje se provodi na temelju Zakona o službenoj statistici (NN, br. 25/20. i 155/23.). Pravna osnova Europske unije za provedbu istraživanja jest Provedbena uredba Komisije (EU) 2020/1197 od 30. srpnja 2020. o utvrđivanju tehničkih specifikacija i modaliteta u skladu s Uredbom (EU) 2019/2152 Europskog parlamenta i Vijeća o europskim poslovnim statistikama i stavljanju izvan snage deset pravnih akata u području poslovnih statistika i Metodološki priručnik o europskim poslovnim statistikama za statistike istraživanja i razvoja (izdanje 2023.).

Izvori i metode prikupljanja podataka

Podaci su dobiveni statističkom obradom godišnjih izvještaja prikupljenih od pravnih jedinica koje su obavljale djelatnost IR-a u Republici Hrvatskoj u kalendarskoj godini 2023. Poslovni sektor ispunjavao je Godišnji izvještaj o istraživanju i razvoju za poduzeća (obrazac IR-1), državni i privatni neprofitni sektor ispunjavali su

Godišnji izvještaj o istraživanju i razvoju za državni sektor i privatne neprofitne organizacije (obrazac IR-2), a visoka učilišta ispunjavala su Godišnji izvještaj o istraživanju i razvoju za visoko obrazovanje (obrazac IR-3). Obrasci su poslani izvještajnim jedinicama elektroničkom poštom, zajedno s općim uputama i prilogima potrebnima za ispunjavanje obrasca. Izvještajne jedinice vraćale su ispunjene izvještaje na isti način.

Referentno razdoblje na koje se odnose podaci o zaposlenima i izdacima za IR jest cijela 2023.

Prema Zakonu o službenoj statistici (NN, br. 25/20. i 155/23.), zajamčena je tajnost svih podataka koje izvještajne jedinice daju u obrascu. Prikupljeni podaci upotrebljavaju se isključivo za statističke svrhe i objavljuju se u agregiranom obliku.

Jedinice promatranja

Počevši od ove godine glavna jedinica promatranja za istraživanje i razvoj u poslovnom sektoru jest poduzeće – poslovni subjekt koji čini organizacijsku jedinicu za proizvodnju dobara i/ili usluga i ima određeni stupanj autonomije, u skladu s Uredbom Vijeća (EEZ) br. 696/93 od 15. ožujka 1993. o statističkim jedinicama za promatranje i analizu proizvodnog sustava unutar Zajednice. Ovisno o poslovnim i organizacijskim okolnostima, poduzeće može odgovarati samo jednoj pravnoj jedinici ili skupini od nekoliko pravnih jedinica. U poduzeća su, osim pravnih jedinica, također uključena slobodna zanimanja i obrti.

Svakom poduzeću kao cjelini dodjeljuje se jedna šifra Nacionalne klasifikacije djelatnosti 2007., prema glavnoj djelatnosti koju poduzeće obavlja. Glavnu djelatnost utvrđuje i ažurira Statistički poslovni registar (SPR) Državnog zavoda za statistiku.

Za ostale sektore (državni, privatni neprofitni i sektor visokog obrazovanja) jedinice promatranja i nadalje su pravne i fizičke osobe.

Revizija podataka

Podaci objavljeni 15. studenoga 2024. u priopćenju ZTI-2024-2-1 Istraživanje i razvoj u 2023. revidirani su jer su zbog poteškoća u obradi podataka bili agregirani i prikazani na bazi pravnih jedinica kako su i prikupljeni. U ovom su priopćenju podaci konsolidirani i prikazani na bazi statističke jedinice "poduzeće" sukladno njezinoj definiciji koja je utvrđena Uredbom Vijeća (EEZ) br. 696/93 od 15. ožujka 1993. o statističkim jedinicama za promatranje i analizu proizvodnog sustava unutar Zajednice. Prema toj Uredbi "poduzeće" je definirano kao "najmanja kombinacija pravnih jedinica koja čini organizacijsku jedinicu za proizvodnju dobara ili usluga, koja ima određeni stupanj samostalnosti pri odlučivanju, posebno pri raspoređivanju vlastitih resursa".

Obuhvat i usporedivost

Statističkim istraživanjem Istraživanje i razvoj u 2023. obuhvaćaju se jedinice u Republici Hrvatskoj za koje se zna ili pretpostavlja da se bave IR-om. Zbog važnosti IR-a, koji se smatra pokretačem gospodarskog rasta i inovacija, analizirani su različiti izvori podataka kako bi se poboljšao obuhvat istraživanja i identificirale pravne jedinice koje se bave IR-om, a koje su dosad bile nepoznate. To su sljedeći izvori: Upisnik znanstvenih organizacija Ministarstva znanosti i obrazovanja, Istraživanje o inovacijskim aktivnostima poduzeća (poduzeća koja su navela da se bave IR-om), Statistički poslovni registar Državnog zavoda za statistiku, prethodna istraživanja Istraživanje i razvoj, baza podataka projekata Obzor Europa za Republiku Hrvatsku o dodijeljenim sredstvima po prijaviteljima (baza EU_CORDIS), informacije o dodijeljenim bespovratnim sredstvima poduzećima iz europskih strukturnih i investicijskih fondova, popis znanstvenih ustanova Hrvatske znanstvene bibliografije (CROSBi-ja), popis financiranih projekata HAMAG-BICRO-a i popis pravnih osoba koje su u Godišnjem izvještaju o investicijama u dugotrajnu imovinu (obrazac INV-P) za 2022. prikazale investicije u IR. Na temelju analize navedenih izvora sastavljen je adresar koji je sadržavao 1 868 jedinica kojima je poslan obrazac.

Podaci nisu usporedivi s podacima iz prijašnjih godina jer se istraživanje za 2023. prvi put provelo na statističkoj jedinici "poduzeće". Do 2023. istraživanje se provodilo na pravnim jedinicama. Podaci za 2016. nisu potpuno usporedivi s podacima iz prethodnih godina zbog unaprjeđenja više procesa statističke proizvodnje te je došlo do prekida u vremenskoj seriji.

Do 1996. provodilo se istraživanje NIRO – Godišnji izvještaj za znanstveno-istraživačke i istraživačko-razvojne pravne osobe, koje je obuhvaćalo sve znanstveno-istraživačke pravne osobe i istraživačke jedinice u sastavu poduzeća i ustanova te sva visoka učilišta koja su u kalendarskoj godini bila upisana u Upisnik Ministarstva znanosti i tehnologije Republike Hrvatske.

Na temelju međunarodne metodologije – priručnika Frascati 2002. – počevši od 1997. uvodi se sektorski pristup kojem je cilj proširenje poslovnog sektora kao osnovnog nositelja IR-a u svijetu. Podaci za razdoblje od 1997. do 2003. prikupljeni su od poduzeća sa sto i više zaposlenih, podaci za 2004. prikupljeni su od poduzeća s deset i više zaposlenih, a od 2005. u obuhvat ulaze i poduzeća s manje od deset zaposlenih te privatni neprofitni sektor. Zbog malog broja jedinica podaci za privatni neprofitni sektor od 2013. prikupljaju se i objavljuju zajedno s podacima za državni sektor.

Definicije i objašnjenja

Definicije područja istraživanja i razvoja temelje se na međunarodnoj metodologiji – priručniku Frascati 2015. (*Frascati Manual 2015: Guidelines for Collecting and Reporting Data on Research and Experimental Development, The Measurement of Scientific, Technological and Innovation Activities*, izdavač: OECD, Pariz, 2015.).

Istraživanje i razvoj (IR) jest kreativni sustavni stvaralački rad s ciljem uvećavanja količine znanja, uključujući znanja o čovjeku, kulturi i društvu, kao i osmišljavanje novih primjena dostupnog znanja. Da bi neka aktivnost bila IR, mora zadovoljiti pet kriterija. Aktivnost mora biti: originalna (nova), kreativna, neizvjesna, sustavna i prenosiva i/ili ponovno izvediva. Pojam IR obuhvaća tri vrste aktivnosti: temeljna, primijenjena i razvojna istraživanja.

Temeljno istraživanje jest teorijski ili pokusni rad poduzet ponajprije radi postignuća novih znanja o osnovama pojava i činjenica bez konkretne praktične primjene.

Primijenjeno istraživanje jest teorijski ili pokusni rad poduzet ponajprije radi postignuća novih znanja i usmjeren prije svega na ostvarivanje praktičnog cilja.

Razvojno istraživanje jest sustavan rad temeljen na postojećim rezultatima znanstvenog istraživanja i praktičnog iskustva, usmjeren stvaranju novih materijala, proizvoda ili sustava te uvođenju novih procesa, sustava i usluga ili znatnom poboljšanju postojećih.

Poslovni sektor obuhvaća poduzeća čija je glavna djelatnost proizvodnja roba i usluga za tržište po ekonomskoj cijeni. Poslovni sektor uključuje i javna poduzeća, kao i neprofitne ustanove koje su usmjerene na tržište.

Državni sektor obuhvaća sve jedinice središnje i lokalne države, uključujući fondove socijalne sigurnosti, osim visokih učilišta, kao i sve neprofitne ustanove koje nisu usmjerene na tržište, a kontrolira ih država i nisu dio sektora visokog obrazovanja.

Privatni neprofitni sektor obuhvaća neprofitne ustanove koje pružaju netržišna dobra ili usluge kućanstvima, tj. široj javnosti, osim onih koje kontrolira i uglavnom financira država, a njihovo je osnovno obilježje da ne mogu biti izvor dohotka ili dobiti jedinicama koje ih kontroliraju.

Visoko obrazovanje obuhvaća sva visoka učilišta koja pružaju programe formalnoga tercijarnog obrazovanja bez obzira na izvor financiranja ili pravni status, kao i sve istraživačke institute i centre čije su aktivnosti IR-a pod izravnom kontrolom ili kojima upravljaju ustanove tercijarnog obrazovanja.

Bruto domaći izdaci za IR jesu ukupni unutarnji izdaci za IR na području države u promatranoj kalendarskoj godini. Uključuju IR proveden u zemlji financiran iz inozemstva, ali isključuju financiranje IR-a provedenog u inozemstvu. Unutarnji izdaci za IR jesu svi tekući izdaci i kapitalni izdaci u bruto iznosima za IR proveden u izvještajnoj jedinici, neovisno o izvoru sredstava.

Tekući izdaci obuhvaćaju troškove rada i troškove naknada zaposlenima te ostale tekuće troškove.

Troškovi rada i troškovi naknada zaposlenima obuhvaćaju bruto plaće i naknade bruto plaća, socijalne doprinose koje plaća poslodavac, troškove obrazovanja i ostale troškove rada.

Ostali tekući troškovi obuhvaćaju materijalne troškove, isplate na temelju ugovora o djelu i autorskih ugovora, nabavu usluga povezanih s IR-om i druge izdatke (izdatke za indirektnu uslugu).

Kapitalni izdaci jesu godišnji bruto iznosi plaćeni za nabavu fiksnih dobara koja se upotrebljavaju u IR-u kontinuirano ili u više navrata više od jedne godine. Obuhvaćaju ulaganja u zemljišta i zgrade, postrojenja i opremu, računalni softver i patente, licencije, studije i projekte.

Ukupno zaposleni na IR-u jesu sve osobe izravno uključene u IR, bez obzira na to jesu li zaposlenici izvještajne jedinice ili vanjski suradnici (angažirani na poslovima IR-a na temelju ugovora o djelu ili autorskog ugovora), koji su potpuno integrirani u aktivnosti IR-a, kao i osobe koje pružaju izravne usluge aktivnostima IR-a (rukovodeće, administrativno, tehničko osoblje). Prema preporukama priručnika Frascati 2015., ne uzimaju se u obzir osobe koje na IR-u rade manje od 10% punoga radnog vremena.

Istraživači su stručnjaci koji se bave stvaranjem novog znanja. Oni provode istraživanje i poboljšavaju i razvijaju koncepte, teorije, modele, postupke, softver ili operativne metode.

Tehničko osoblje jesu zaposleni čiji glavni zadaci zahtijevaju tehničko znanje i iskustvo u jednome ili više područja tehničkih, prirodnih, društvenih i humanističkih znanosti i umjetnosti. Oni u IR-u obavljaju znanstvene i tehničke zadatke koji uključuju primjenu koncepata i operativnih metoda i korištenje istraživačke opreme, obično pod nadzorom istraživača.

Stručno osoblje jesu osobe u pravilu s visokim obrazovanjem zaposlene na stručnim radnim mjestima (knjižničari, informatičari, informacijski stručnjaci itd.) koje sudjeluju u znanstveno-istraživačkom i radu na IR-u, ali nisu nositelji projekata IR-a.

Ostalo pomoćno osoblje jesu zaposleni koji obavljaju sve aktivnosti koje izravno doprinose izvođenju IR-a, a ne obavljaju ih istraživači ili tehničko i stručno osoblje. Te aktivnosti uključuju tajničke i druge administrativne poslove, upravljanje materijalima ili uređajima potrebnima za izvođenje projekta IR-a, potporne aktivnosti povezane s IR-om, kao što su planiranje, informacijska i financijska potpora, pravne usluge, pomoć u sastavljanju, prilagodbi, održavanju i popravku znanstvene opreme i instrumenata. Ovdje je uključeno i rukovodeće i administrativno osoblje koje se uglavnom bavi financijskim i kadrovskim pitanjima i općom administracijom ako su njihove aktivnosti izravno povezane s projektima IR-a.

Ekvivalent pune zaposlenosti (FTE) iskazuje se u čovjek-godinama, a predstavlja vrijeme kao udio punoga radnog vremena u kojem zaposleni obavljaju poslove iz područja IR-a (npr. ako je jedna osoba radila na poslovima IR-a šest mjeseci u punome radnom vremenu, to se prikazuje kao 0,5 ekvivalenta pune zaposlenosti).

Kratice

BDP	bruto domaći proizvod
EU	Europska unija
Eurostat	Statistički ured Europske unije
EEZ	Europska ekonomska zajednica
HAMAG-BICRO	Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije
IR	istraživanje i razvoj
NN	Narodne novine
OECD	Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj

Znakovi

-	nema pojave
0,0	podatak je manji od 0,05 upotrijebljene mjerne jedinice

Objavljuje Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, Zagreb, Ilica 3, p. p. 80.

Telefon: (+385 1) 48 06 111
Novinarski upiti: press@dzs.hr

Odgovorne osobe:
Milenka Primorac Čačić, načelnica Sektora poslovnih statistika
Lidija Brković, glavna ravnateljica

Priredile:
Matija Škegro Vdović i Vjera Duić

MOLIMO KORISNIKE DA PRI KORIŠTENJU PODATAKA NAVEDU IZVOR.

Služba za odnose s korisnicima i zaštitu podataka

Informacije i korisnički zahtjevi
Telefon: (+385 1) 48 06 138, 48 06 154, 48 06 115
Elektronička pošta: stat.info@dzs.hr

Pretplata na publikacije
Telefon: (+385 1) 21 00 455
Elektronička pošta: prodaja@dzs.hr